

STRATEŠKI PLAN DRŽAVNOG ARHIVA U DUBROVNIKU ZA RAZDOBLJE 2016.-2019.

Strateški plan koji izlažemo opisuje ključne prioritete Državnog arhiva u Dubrovniku u razdoblju od 2016.-2019. godine. To su četiri glavna cilja na koje ćemo se bazirati u narednom periodu:

- 1. Osigurati uvjete za preuzimanje gradiva u arhiv, te očuvanje i sređivanje postojećeg gradiva**
- 2. Povećati učinkovitost i sposobnosti djelatnika za opisivanje većeg broja arhivskih jedinica, kao i za očuvanje i zaštitu istih, te izdavačka djelatnost arhiva**
- 3. Osigurati dostupnost gradiva u digitalnom okruženju**
- 4. Osposobiti djelatnike za preuzimanje digitalne građe**

O ustanovi:

Državni arhiv u Dubrovniku je javna ustanova u kulturi čiji je osnivač Republika Hrvatska. Nadležan je za arhivsko gradivo stvaratelja na području Dubrovačko neretvanske županije.

Osnovna zadaća je identificirati vrijedno arhivsko gradivo koje nastaje radom institucija za koje arhiv ima nadležnost, trajno ga sačuvati i učiniti dostupnim za korištenje.

Naša najveća vrijednost su spisi iz razdoblja Dubrovačke republike, koji dokumentiraju dubrovačku stoljetnu povijest. Naši istraživači svakodnevno pronalaze nove informacije o prošlosti za koje prije nisu znali. Ovaj dio gradiva nastojimo što bolje zaštititi i očuvati. Do sada je mikrofilmirano 90 % gradiva Dubrovačke republike, a u narednom periodu se planira zaštitno snimiti i ostali dio.

Informacijska tehnologija je omogućila da ovo gradivo učinimo dostupnim i istraživačima koji ne mogu fizički doći u naš arhiv. Svakodnevno se rade nove digitalne kopije koje se šalju diljem svijeta. Međutim, digitalizacijom fondova Dubrovačke republike znatno bi se ubrzala razmjena informacija.

Trenutno u arhivu imamo 803 arhivskih fondova, od toga u Arhivskom sabirnom centru Metković-Ploče-Opuzen je pohranjeno 68 fondova i 1 zbirka arhivskog gradiva (406 d/m), a u Arhivskom sabirnom centru Korčula-Lastovo 305 fondova i 11 zbirki arhivskog gradiva (947 d/m).

Ovu cjelinu svakako nastojimo obogatiti novim akvizicijama, ali u nedostatku spremišnog prostora ne možemo popratiti sve potrebe naših stvaratelja.

Veliki izazov predstavljaju informacijske tehnologije s kojima se naš arhiv trudi biti u korak i osigurati što bržu i dostupniju informaciju svim našim korisnicima.

Cilj:

Arhivsko gradivo nastaje djelovanjem društva, njegovih ustanova, institucija i pojedinaca, a mi kao arhiv smo odgovorni za čuvanje i dostupnost dokumentacije koja nastaje radom državne, područne i lokalne uprave i ostalih javnih službi. Također, naš arhiv prikuplja i privatnu dokumentaciju koja je od javnog interesa ili ima osobitu vrijednost kao dokumentacijski trag o prošlosti.

Naš je cilj osigurati što veći kapacitet spremišta za nove akvizicije arhivskog gradiva, te osigurati njegovu veću dostupnost.

Zaštiti gradivo da se ono očuva za naredne generacije i osposobiti naše djelatnike za bržu obradu gradiva.

Strateški ciljevi:

- 1. Osigurati uvjete za preuzimanje gradiva u arhiv, te očuvanje postojećeg gradiva**
- 2. Povećati učinkovitost i sposobnosti djelatnika za opisivanje većeg broja arhivskih jedinica, kao i za očuvanje i zaštitu istih, te izdavačka djelatnost arhiva**
- 3. Osigurati dostupnost gradiva u digitalnom okruženju**
- 4. Osposobiti djelatnike za preuzimanje digitalne građe**

1. Osigurati uvjete za preuzimanje gradiva u arhiv, te očuvanje postojećeg gradiva

Nedostatak prostora za preuzimanje arhivskog gradiva od stvaratelja sa područja naše nadležnosti naš je dugogodišnji problem. Arhivsko gradivo treba biti dostupno i obrađeno čim je to pravno moguće. Da bi postigli taj cilj arhiv prati upravljanje gradivom od njegovog nastanka do smještaja u arhiv. Stalnim nadzorima pismohrana želimo postići da naši stvaratelji primjereno osiguraju gradivo te da ga sređenog i popisanog predaju u arhiv. Sustavnim nadzorima i inzistiranjem na redovitim dostavljanjima popisa gradiva koje se nalazi kod stvaratelja želimo maksimalno očuvati i zaštititi gradivo.

Otvaranjem Sabirnih arhivskih centara Metković-Opuzen-Ploče i Korčula-Lastovo arhiv je dobio novih 4000 m polica, od čega je trenutno 1/3 popunjena.

Također, nastavljanjem radova na novoj zgradi arhiva u Dubrovniku, otvara nam se prostor za realno planiranje preuzimanja gradiva kategoriziranih stvaratelja sa područja grada Dubrovnika i okolice. Predviđeni završetak radova je 2019. a preuzimanje je uzajamno vezano sa okončanjem radova i stvaranja uvjeta.

U periodu 2016.-2019. planiramo preuzeti 600 d/m gradiva od 56 stvaratelja sa područja naše nadležnosti.

1.1 Stalni sustav nadzora nad pismohranama i evidencija gradiva izvan arhiva

- obaviti ćemo nadzor i po potrebi ažurirati podatke o svim stvarateljima u našoj nadležnosti
- educirati ćemo stvaratelje o važnosti zaštite arhivskog gradiva i pravilnog čuvanja do predaje u arhiv
- educirati ćemo stvaratelje kako srediti gradivo i da ga takvog predaju u arhiv

1.2. Poboljšati uvjete za čuvanje u arhivu

- osigurati ćemo uvjete za preuzimanje 600 d/m gradiva
- osigurati ćemo bolje uvjete u spremišnim prostorima
- osposobiti ćemo nove djelatnike za rad sa arhivskim gradivom
- nastaviti ćemo mikrofilmirati gradivo kao vid zaštite istog, u planu je završetak mikrofilmiranja fondova iz razdoblja Dubrovačke republike.

1.3 Završetak radova na zgradi novog arhiva i sanacija krovništa palače Sponza

Ključno pitanje je završetak radova na zgradi novog Arhiva. Uvođenjem u funkciju dobili bi iznimno kvalitetan radni prostor te deset tisuća dužnih metara spremišnog prostora. To bi omogućilo intenzivnije preuzimanje gradiva od stvaratelja i imatelja sa područja nadležnosti arhiva, jer gradivo nije preuzimano od 1978. zbog nedostatka prostora. U ASC Korčula-Lastovo i Metković-Opuzen-Ploče imamo dovoljno prostora i tu se redovito preuzima gradivo. Gradnja novog objekta je započela je u ožujku 2007. godine a radovi su se obavljali do rujna mjeseca 2009. godine kada su zbog nedostatka financijskih sredstava zaustavljeni. Nastavljeni su u ljeto 2012. i odvijali su se do proljeća 2013. godine jer je Ministarstvo kulture osiguralo sredstva za nastavak radova. Financiranje projekta odvija se temeljem sporazuma iz 2006. g. sklopljenog između Ministarstva kulture i Grada Dubrovnika. Do sada je za sve radove i nadzor osigurano 30.000.000,00 kuna (Ministarstvo kulture 10.000.000,00 kuna i Grad Dubrovnik 20.000.000,00 kuna). Za okončanje svih radova, opremanje i dr. do dobivanja uporabne dozvole trebalo bi osigurati 16.237.403,46 kuna. U ovaj

iznos nije uključen PDV. U prilogu dostavljam troškovnik od strane glavnog nadzornog inženjera za preostale radove i opremu. Ovom projektu treba posvetiti posebnu pažnju jer zbog relativno dugog prekida radova istječu garancije i atesti za ugrađenu opremu (liftovi, klima stanica), a povremeno je potrebno intervenirati radi manjih popravaka, redovito se plaćaju režijski troškovi i troškovi čuvanja objekta. Radi se o relativno velikom objektu, oko 4000 m² bruto površine. Ukoliko je moguće, trebalo bi što je prije moguće pristupiti realizaciji ovog projekta u 2018. jer daljnje kašnjenje stvara mnoge probleme i stvorit će značajne dodatne troškove. Trebalo bi intenzivirati kontakte Ministarstva kulture i Grada Dubrovnika da bi se pokušala zatvoriti financijska konstrukcija, kako bi se izbjegli spomenuti dodatni problemi.

Krovište palače Sponza trenutno djelomično prokišnjava, što bi se moglo odraziti negativno na uvjete čuvanja gradiva. Planirana je sanacija krovišta. Procijenjena vrijednost radova je 1.686.084,00 kune.

1.4 Konzerviranje i restauriranje

Planirana je restauracija knjiga: *Lamenta Stagni*, vol. 3, 1453-1456, ff. 225+2; *Lamenta Stagni*, vol. 5, 1462-1463, ff. 160; *Lamenta Stagni*, vol. 6, 1464, ff. 20; *Lamenta Stagni*, vol. 7, 1466-1472, ff. 292. Za ovu restauraciju nemamo gotov troškovnik, imat ćemo ga tijekom naredne godine.

Planirana je restauracija *zbirke Martecchini*.

Obitelj Martecchini bila je važan dio kulturnog života kraja 18. i 19. stoljeća. Prvu dubrovačku tiskaru preuzeo je 1801. Antun Martecchini i vodio ju je do smrti 1835. Tiskaru preuzima njegov sin Petar Frano Martecchini. Njihova se izdavačka djelatnost temeljila na izdanjima starijih i novijih dubrovačkih pisaca. Arhiv obitelji Martecchini na različite je načine raznesen na razne strane, a dio koji je u Državnom arhivu u Dubrovniku nabavljen je u tri navrata: 1953., 1955. i 1957.

Album sadrži 67 urešenih kartonskih ovitaka u koje su umetnuti (negdje fiksirano, a negdje ne) artefakti koji čine ovu zbirku. Sve je ovo smješteno u urešenu kutiju koja nije mjesto adekvatno za pohranu gradiva.

I gradivo i kutija trebaju restauraciju. Ukupna cijena ovog projekta je 208.500,00 kuna.

2. Povećati učinkovitost i sposobnosti djelatnika za opisivanje većeg broja arhivskih jedinica, kao i za očuvanje i zaštitu istih, izdavačka djelatnost arhiva

Arhiv čuva 803 arhivskih fondova. Veliki dio gradiva je još uvijek neobrađen. U narednom periodu predviđeno je sređivanje 2000 d/m gradiva (12 000 arhivskih kutija). Čime bi zaokružili jednu cjelinu gradiva uprave i obiteljskih fondova koji su još ostali nesređeni u arhivu.

2.1 Osposobiti nove djelatnike za što veću učinkovitost kod sređivanja arhivskih fondova.

Poboljšat ćemo njihove informatičke kompetencije. Osigurati dovoljan broj arhivskih kutija u koje će se spremati novosređeno gradivo. Troškovnik za nabavku kutija je u prilogu.

2.2 Osigurati ćemo stabilnu i pouzdanu informacijsku infrastrukturu.

Stalnim održavanjem našeg informatičkog sustava te poboljšanjem tehničke opreme nastojat ćemo svim djelatnicima pružiti pouzdanu informatičku infrastrukturu. Troškovnik nabavke opreme je u prilogu.

2.3 Poticati ćemo djelatnike da sudjeluju u izdavačkoj djelatnosti arhiva, kao autori ili suradnici.

U planu je izdanje publikacije knjige "Oporuke Grada i otoka Korčule u razdoblju od 1502. do 1785. godine", u kojemu bi sudjelovali naši djelatnici iz Arhivskog sabirnog centra Korčula-Lastovo.

3. Osigurati dostupnost gradiva u digitalnom okruženju

Dostupnost svih informacija putem interneta navikla je naše korisnike da takve usluge traže i od naše ustanove. U sigurnosne i zaštitne svrhe dosada je mikrofilmirano 90 % našeg najvrjednijeg gradiva Dubrovačke republike. Ostatak gradiva planira se mikrofilmirati u narednom periodu. Također, u narednom periodu planirano je digitalizirati mikrofilmirano gradivo u suradnji sa Hrvatskim državnim arhivom i vlastitim kapacitetima.

Svakodnevno na zahtjev korisnika radimo digitalizaciju pojedinačnog gradiva. Dok putem Arhineta korisnici mogu doći do podataka o fondovima koji se nalaze u našem arhivu, a također mogu pronaći i sumarne inventare sređenog gradiva.

3.1 Povećati digitalizaciju gradiva

Planirano je izraditi sigurnosne kopije mikrofilma, te digitaliziranje mikrofilmova na kojima su snimci iz fondova Dubrovačke republike. Radi se o 1.200.000 mikro snimaka.

U prilogu se dostavlja troškovnik središnjeg foto laboratorija Hrvatskog državnog arhiva za cjelokupan posao digitalizacije. Iznos je 1.200.000,00 Kuna, što bi razmjerno godišnje iznosilo 400.000,00 kuna.

Popis fondova za digitalizaciju je u prilogu.

4. Osposobiti djelatnike za preuzimanje digitalne građe u arhiv

4.1 Sve više stvaratelja koristi pogodnosti suvremene tehnologije za vođenje svojih spisovodstvenih sustava

Naš je cilj imati osposobljene djelatnike koji će moći nadzirati takve sustave i kada do preuzimanja takovog gradiva dođe biti u stanju odgovoriti na sve zahtjeve takve akvizicije.

4.2 Preuzimanje digitalne građe

Trenutno nam tehnički uvjeti u Sponzi ne dopuštaju da preuzimamo digitalno gradivo, ali planirano je kada bude završena naša nova zgrada arhiva u zgradi bivše vojarnje. Objekt je u gradnji, više od 50 % radova je dovršeno.

Svakako želimo istaći da je kruna Strateškog plana završetak radova na adaptaciji, rekonstrukciji, dogradnji i opremanju novog objekta Arhiva u naravi poznatog kao ex vojarna, sve поблиže opisano u točki 1.3 ovog plana.

Uvođenjem u funkciju tog objekta stvorile bi se realne pretpostavke za realizaciju svega navedenog u ovom planu.